דף נתונים, דצמבר 2021

אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית (אלימות מתנחלים)

נתוני מעקב יש דין 2005-2021

לפי נתוני יש דין:

- משטרת ישראל כשלה בחקירתם של **81%** מתיקי החקירה שנפתחו בשנים 2005-2021 בנוגע לפגיעה של ישראלים בפלסטינים וברכושם
- **92%** מכלל תיקי החקירה נסגרו ללא הגשת כתב אישום

לפי נתוני **המשטרה** ביחס לכלל תיקי החקירה שנפתחו בגין הפרת סדר ופשיעה לאומנית יהודית בגדה המערבית:

- הסיכוי (**19%**) שרשויות החוק הישראליות יגישו כתב אישום נגד ישראלי שפגע בלא-פלסטיני (אנשי כוחות הביטחון ואחרים) גבוה פי שישה מהסיכוי (**3%**) שיגישו כתב אישום נגד ישראלי שפגע בפלסטיני.

מדינת ישראל מועלת בחובתה להגן על פלסטינים בגדה המערבית מפני ישראלים שמבקשים לפגוע בהם. המעקב ארוך השנים אחר תוצאות חקירה של עבירות אידיאולוגיות המבוצעות על ידי ישראלים, מלמד כי רשויות החוק הישראליות מותירות את הפלסטינים בשטחים הכבושים חסרי הגנה נוכח תקיפות ומעשי התנכלות של מתנחלים.

1 | רקע: מעקב אחר חקירת עבריינות של אזרחים ישראלים בגדה המערבית

מסמך זה מציג את הממצאים העדכניים של יש דין על תוצאות של חקירות שמבצעת משטרת ישראל בעקבות עבירות של אזרחים ישראלים - מתנחלים ואחרים - כלפי פלסטינים ורכושם בגדה המערבית.

הנתונים המוצגים הם פירותיו של פרויקט רב שנתי, במסגרתו יש דין מתעד עבירות של אזרחים ישראלים בשטחים הכבושים כלפי פלסטינים או רכושם, ומסייע בידי נפגעי העבירה להגיש תלונה במשטרת ישראל אם הם מעוניינים בכך. לאחר שנפתחת חקירת משטרה באחת מהיחידות של מחוז ש"י ("שומרון ויהודה" - המחוז במשטרת ישראל המופקד על אכיפת החוק בגדה המערבית), הצוות המשפטי של יש דין עוקב אחר התיק ומתעדכן בהתקדמות החקירה ובתוצאותיה עד לסיום ההליכים המשפטיים, אם ננקטו כאלה.

כבר למעלה מ-54 שנים ישראל שולטת באמצעות כיבוש צבאי בגדה המערבית. המשפט הבינלאומי קובע כי ישראל מחוייבת להגן על תושבי השטח הכבוש. למעקב אחר הטיפול בעבירות של ישראלים נגד פלסטינים בגדה המערבית יש משמעות ייחודית, הנובעת מהעובדה שעבירות אלה מבוצעות על ידי אזרחיה של המדינה הכובשת כלפי אוכלוסייה הנמצאת תחת כיבוש.[1]

מעשי האלימות והפגיעה ברכוש מתבצעים לרוב באזורים שבהם אזרחים ישראלים מבקשים להשתלט על קרקעות ולדחוק את הפלסטינים מאדמותיהם. מטרה נוספת של אלימות מתנחלים היא זריעת אימה ופחד, דיכוי ושיבוש שגרת החיים של הפלסטינים. **באופן כזה מצטרפות עבירות נפרדות המבוצעות על ידי אזרחים פרטיים לכדי עבריינות אידיאולוגית שיטתית, שמטרתה להרחיב את השליטה הישראלית בגדה המערבית.**[2]

1 לעיון נוסף ברקע לאכיפת החוק בגדה המערבית ראו **יש דין**, עקיפת חוק – כישלון אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית, 2015, עמ' 11-13.
2 לעיון נוסף בסוגיה זו ראו **יש דין**, מסלול הנישול – המקרה של המאחז עדי-עד (פברואר 2013), עמ' 96-116.

המעקב ארוך השנים של יש דין מלמד שרשויות אכיפת החוק הישראליות נכשלות באופן מערכתי ושיטתי במילוי חובתן לפי המשפט הבינלאומי להגן על הפלסטינים מפני אלימות מתנחלים. היעדר האכיפה מאפשר את המשך קיומה של העבריינות האידיאולוגית נגד פלסטינים בגדה המערבית ובכך ישראל מנרמלת את האלימות ותומכת בה.

המדגם

הנתונים המובאים במסמך זה עוסקים בחקירות משטרה שנפתחו בעקבות עבירות שביצעו אזרחים ישראלים כלפי פלסטינים משנת 2005 ועד יוני 2021. בסיומה של החקירה, המשטרה והפרקליטות מחליטות על הגשת כתב אישום או על סגירה של התיק.

הנתונים אינם מסכמים את תוצאותיהן של כל חקירות המשטרה בחשד לעבירות מסוג זה שנפתחו מאז 2005, אלא רק את תוצאות החקירה בתיקים המצויים במעקב יש דין. עם זאת, הנתונים שבידינו מהווים מדגם מצטבר רחב-היקף, המאפשר ללמוד ולהסיק מסקנות על האופן שבו משטרת ישראל מטפלת בעבריינות אידיאולוגית של ישראלים בגדה המערבית.

חשוב לציין שקורבנות פלסטינים של עבירות המבוצעות בידי אזרחים ישראלים בגדה המערבית נמנעים פעמים רבות מהגשת תלונה למשטרת ישראל, ובמקרים אלה על פי רוב העבירה אינה נחקרת כלל. בין ינואר 2018 למרץ 2021 יש דין תיעד 416 פניות של פלסטינים שמתנחלים פגעו בהם או ברכושם. כ-43% מהפונים הפלסטינים דיווחו שאינם מעוניינים להגיש תלונה במשטרה. מתוכם, כמחצית הביעו חוסר אמון ברשויות הישראליות ובתהליך החקירה. נתונים אלה מהווים החמרה של המצב לעומת שנים קודמות.[3]

כמו כן, נזכיר כי תיקי החקירה הכלולים במדגם של יש דין הם תיקים שבהם צוות הארגון מסייע לגורמי אכיפת החוק. באופן אבסורדי יש דין נאלץ לתווך ולקשר בין חוקרי המשטרה לבין נפגעי העבירה הפלסטינים, ולעיתים אף לנסות ולקדם את החקירה באמצעות הבאת עדים, מסמכים וצילומים ליחידות החוקרות.[4] עובדה זו מראה עד כמה עבודת המשטרה אינה יעילה ועד כמה היא אינה ערוכה או אינה מעוניינת לחקור כראוי עבירות שמבוצעות כנגד פלסטינים. מעבר לכך, ניתן גם לומר כי הנתונים המובאים במדגם זה מוטים במידה מסוימת לטובת גופי החקירה, בהשוואה לתיקים אחרים שבהם אין גורם חיצוני כדוגמת יש דין המסייע לחקירה.

2 | סוגי עבירות

יש דין מחלק את תיקי החקירה שאחריהם הוא עוקב לארבע קטגוריות בהתאם לאופי העבירה העיקרית בתיק: אלימות, פגיעה ברכוש, השתלטות על אדמות פלסטיניות וקטגוריה הכוללת עבירות אחרות.

מסך 1,445 התיקים שבמעקב יש דין מאז 2005, 37% עוסקים ב**עבירות אלימות** שביצעו אזרחים ישראלים כלפי פלסטינים, הכוללות איומים, יידוי אבנים, תקיפה וירי. 47% מהתיקים עוסקים ב**עבירות רכוש** ובהן למשל מקרי הצתה, גניבה, פגיעה בגידולים חקלאיים והשחתת רכוש. 12% מהתיקים נוגעים למקרים שבהם אזרחים ישראלים ניסו **להשתלט על אדמות פלסטיניות**, לדוגמה באמצעות גידור של אדמות, הצבת מבנים או מניעת גישה לאדמות. 4% מהתיקים עניינם ב**עבירות אחרות** שאינן נופלות באחת משלוש הקטגוריות שהוזכרו לעיל, ובהן למשל הרג בעלי חיים או פגיעה בהם וחילול מסגדים.

3 ראו **יש דין**, לא מתלוננים – עובדות ונתונים על הימנעותם של נפגעי עבירה פלסטינים מהגשת תלונות למשטרה (אוגוסט 2016).

4 חשוב להבהיר כי יש דין אינו מהווה צד לחקירת המשטרה או להחלטה על תוצאותיה. מתלוננים המעוניינים בכך מייפים את כוחו של הצוות המשפטי של יש דין לייצג אותם ולהתעדכן בשמם בהתקדמות החקירה בעניין תלונתם.

תיקי חקירה שנפתחו בשנים 2005-2021, בחלוקה לקבוצות עבירה

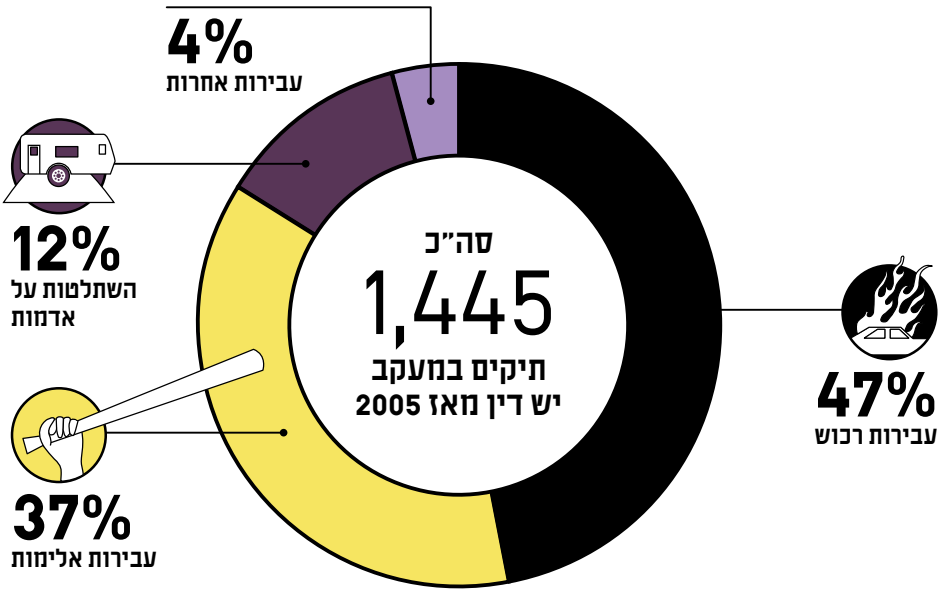

3 | תוצאות החקירה: רוב התיקים נסגרים ללא הגשת כתב אישום

במסגרת מעקב יש דין נבחנו עד כה 1,445 תיקי חקירה שנפתחו מאז 2005 במחוז ש"י של משטרת ישראל בעקבות תלונות שהגישו נפגעי עבירה פלסטינים. נכון ליוני 2021 רשויות אכיפת החוק עדיין טיפלו ב-50 תיקים מתוכם. מסמך זה יתמקד בתוצאותיהם של יתר **1,395 תיקי החקירה שהטיפול בהם הסתיים**.[5] מבין תיקים אלה:

- **1,279 תיקים נסגרו בתום החקירה ללא הגשת כתב אישום (92% מהתיקים).**
- **רק ב-116 תיקים הוגש כתב אישום (8% מהתיקים).**

תוצאות הטיפול בתיקי חקירה, 2005-2021

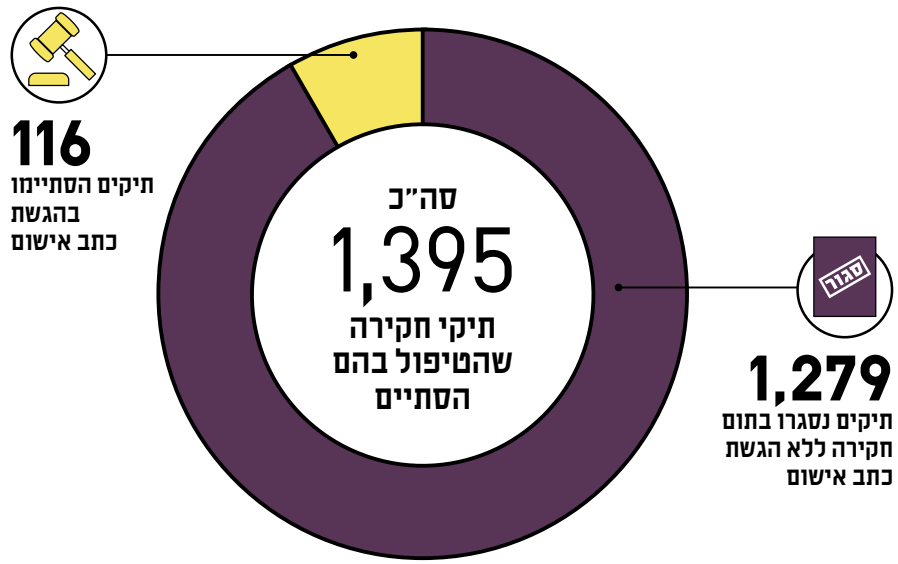

5 נוסף על תיקים אלה, 8 תיקים אבדו במשטרת ישראל ולא נחקרו מעולם. אלא אם צוין אחרת, הנתונים המובאים במסמך זה מייצגים את המידע שהיה בידי יש דין נכון ל-17.6.2021.

4 | המשטרה נכשלת בחקירת עבריינות אידיאולוגית

נפגעי העבירה הפלסטינים מייפים את כוחו של הצוות המשפטי של יש דין בפני רשויות החוק. גורמי אכיפת החוק אמורים לעדכן את יש דין על מצב תיק החקירה, ואם הוחלט על סגירת התיק גם על עילת הסגירה.[6] במקרים שבהם תיק החקירה נסגר והצוות המשפטי של יש דין סבור כי ישנן פעולות חקירה נוספות שיש לבצע או שהראיות שנאספו מספיקות להגשתו של כתב אישום, הצוות מגיש ערר על סגירת תיק החקירה.

ניתוח המידע שנאסף מאפשר לעקוב אחר מגמות ודפוסים בעבודת המשטרה והפרקליטות. בחינה של עילות הסגירה שמסרה המשטרה ליש דין מלמדת על הנסיבות שבהן הסתיים הטיפול בתיקים שעניינם עבירות של אזרחים ישראלים כלפי פלסטינים. מבין 1,279 תיקי החקירה שנפתחו מאז 2005 ונסגרו ללא הגשת כתב אישום, משטרת ישראל מסרה ליש דין את עילות הסגירה של **1,262** תיקים.[7]

- **821** תיקים (65%) נסגרו בעילה של **עבריין לא נודע**. כלומר, בתיקים אלה המשטרה קבעה כי בוצעה עבירה פלילית אך היא כשלה באיתור חשודים בביצוע העבירה.
- **267** תיקים (21%) נסגרו בעילה של **חוסר ראיות מספיקות.** כלומר המשטרה קבעה כי בוצעה עבירה פלילית ואף זיהתה חשודים במעשה העבירה, אך כשלה באיסוף ובגיבוש ראיות מספיקות להעמדה לדין של אותם חשודים.
- **132** תיקים (10%) נסגרו בעילה של **היעדר אשמה פלילית**. המשטרה הגיעה למסקנה שלא בוצעה עבירה פלילית או שלחשוד שאותר אין קשר לעבירה שבוצעה. ב-35 תיקים מתוכם יש דין הגיש ערר משום שסבר שהחקירה לא מוצתה, ושהמשטרה שגתה בהחלטתה לסגור את התיק.
- **36** תיקים (3%) נסגרו בעילה של **חוסר עניין לציבור**.[8]
- **6** תיקים נסגרו בעילות אחרות: שלושה תיקים נסגרו בעילה ש**החשוד אינו בר עונשין**[9], שני תיקים נסגרו בשל **התיישנות** ותיק אחד הועבר ל**טיפולה של רשות אחרת**.

ב-18.12.2019, ע"א, בן 53 מהכפר כיסאן, רעה את העדר שלו בשטח מרעה הסמוך לכפרו. למקום הגיע מתנחל ישראלי והורה לע"א לעזוב את המקום. כאשר ע"א סירב, המתנחל שיסה לעברו את ששת הכלבים שהיו עימו. הכלבים תקפו את ע"א, נשכו אותו ביד שמאל, וגרמו לו לחבלות. בנוסף, הכלבים הרגו 15 כבשים ופצעו עשר כבשים נוספות.

ב-24.12.2019 ע"א הגיש תלונה במשטרת חברון. שבוע לאחר מכן, ב-31.12.2019, המשטרה סגרה את תיק החקירה בעילה "**עבריין לא נודע**". רק באוקטובר 2020, כמעט שנה לאחר סגירת החקירה, משטרת ישראל אפשרה ליש דין לקבל לידיה צילום של תיק החקירה.

מחומרי החקירה עלה כי במהלך שבוע החקירה, המשטרה ביצעה פעולת חקירה אחת ויחידה: בדיקה של מצלמות אבטחה באזור בו בוצעה התקיפה. ה"חקירה" העלתה שהתקיפה התרחשה בשטח פתוח ולא תועדה על ידי מצלמות.

חדלון המשטרה גדול עוד יותר לאור העובדה שע"א מסר לחוקרים את שמו של החשוד, המוכר לו מהתנכלויות ותקיפות קודמות אך המשטרה לא מצאה לנכון לעשות ניסיון לאתר אותו ולזמנו לחקירה.

ב-26.11.2020 הצוות המשפטי של יש דין הגיש ערר על סגירת תיק החקירה. נכון לשנה לאחר הגשת הערר, לא התקבלה תגובה ממשטרת ישראל ומהפרקליטות.[10]

6 בפקודת המשטרה נקבעו תשע עילות אפשריות לסגירתו של תיק חקירה. מחובתה של המשטרה להודיע למתלונן מדוע תיק החקירה בעניינו נסגר. משטרת ישראל, פקודות המטה הארצי מס' 14.01.01, הטיפול בתלונה ובתיק חקירה, ס' 3ז(2)(ד) ו-5. תאריך פרסום: 1.8.1994.

7 למרות מאמצי יש דין המשטרה לא מסרה את עילות הסגירה של 17 תיקים.

8 שמה הרשמי של עילה זו הוחלף לאחרונה ל"נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין" (חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982).

9 לפי פקודת המשטרה מדובר במקרים בהם הוכח כי החשוד או הנאשם אינו נושא באחריות פלילית בשל גילו (מתחת לגיל 12) או לחלופין בשל מצב בריאותו הנפשית.

10 תיק יש דין 4598/19.

ניתוח הנסיבות שבהן נסגרו תיקי החקירה מלמד **כי המשטרה כשלה בחקירת 81% מהתיקים שנפתחו מאז 2005 והטיפול בהם הסתיים בתוצאה ידועה (1,123 מתוך 1,378 תיקים).**[11] **שיעור הכישלון הגבוה מלמד על כשל מערכתי מתמשך של גופי אכיפת החוק בטיפול בעבריינות אידיאולוגית כלפי פלסטינים בגדה המערבית.**

1,088 תיקים נסגרו בעילות עבריין לא נודע או חוסר ראיות מספיקות, המעידות על כך שהמשטרה מצאה שבוצעה עבירה אך כשלה באיתור חשודים במעשה או בגיבוש ראיות מספיקות להעמדה לדין. 35 תיקי חקירה נסגרו בעילה היעדר אשמה פלילית, אך לאחר בחינת התיקים יש דין הגיש ערר על סגירתם משום שסבר שיש ראיות לביצוע עבירה או שהחקירה בעניינם לא מוצתה. בהתאם לכך, גם תיקים אלה נכללים במניין התיקים שהסתיימו בתוצאה המעידה על כישלון.

עילות סגירת תיקי חקירה, 2005-2021

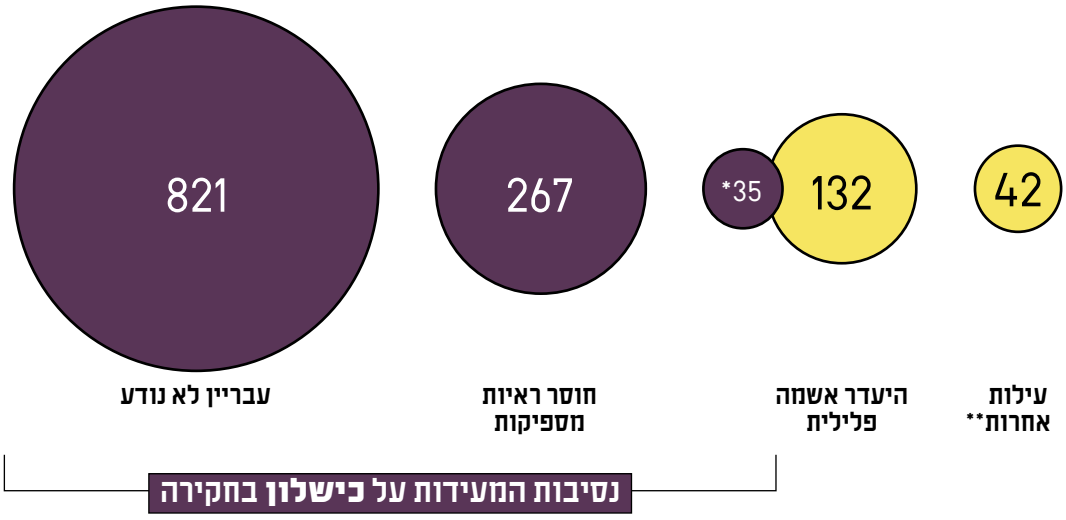

*הוגש ערר על ההחלטה לסגור את התיק בעילה "היעדר אשמה פלילית".
**תיקים שנסגרו בעילות "חוסר עניין לציבור", "העבריין אינו בר-עונשין", "רשות אחרת מוסמכת לחקור את האירוע" ו"התיישנות".

5 | תוצאות הליכים משפטיים

פרק זה שונה מקודמיו בכך שהוא אינו עוסק בתוצאות של חקירות משטרה, אלא בתוצאות של ההליכים המשפטיים שהתנהלו במקרים המעטים שבהם חקירות המשטרה שבמעקב יש דין הובילו להגשת כתבי אישום. חשוב להדגיש שנפגע העבירה אשר מיוצג על ידי יש דין אינו מהווה צד להליכים אלה, שבמסגרתם המדינה - המיוצגת על ידי יחידות התביעה המשטרתית או על ידי פרקליטות המדינה - מעמידה לדין אזרחים ישראלים שפגעו בפלסטינים בגדה המערבית.[12]

הנתונים שיובאו כאן מתייחסים ל-116 כתבי אישום שהוגשו בתיקי חקירה שהיו במעקב יש דין מאז 2005. מבין 116 התיקים הפליליים האלה, ב-105 תיקים הסתיימו ההליכים המשפטיים, וביתר 11 התיקים ההליכים עודם מתנהלים. ב-8 מקרים נודע ליש דין כי ההליכים המשפטיים הסתיימו אך לא התקבל מידע בנוגע לתוצאות ההליך המשפטי. יתר **97** ההליכים המשפטיים הסתיימו בתוצאה הידועה ליש דין ולכן ניתן להציג על כך מידע.

- **14 הליכים הסתיימו בהרשעה מלאה** של כל הנאשמים (**14.5%** מההליכים המשפטיים שהסתיימו).
- **38 הליכים הסתיימו בהרשעה חלקית** (**39.1%** מההליכים המשפטיים שהסתיימו). מתוכם, ב-15 תיקים ההליכים הסתיימו בהרשעת נאשמים בסעיפי אישום מופחתים מאלה שהופיעו בכתב האישום המקורי, לרוב

11 מתוך סך 1,395 התיקים שהטיפול בהם הסתיים הוצאו 17 תיקים שהטיפול בהם הסתיים אך משטרת ישראל לא מסרה את עילות הסגירה שלהם.
12 לנפגע העבירה קיימות זכויות מסוימות המעוגנות בחוק נפגעי עבירה.

בעקבות הסדר טיעון שחתמה התביעה עם הנאשמים. 23 תיקים הסתיימו בהרשעת חלק מהנאשמים בלבד או בהרשעת הנאשמים בחלק מסעיפי האישום שהופיעו בכתב האישום המקורי.

- **17 הליכים הסתיימו בקביעת אשמה ללא הרשעה**, כלומר בית המשפט קבע כי הנאשם אכן ביצע את העבירה או העבירות שיוחסו לו אך נמנע מהרשעתו בדין (**17.5%** מההליכים המשפטיים שהסתיימו). מתוכם, ב-4 מקרים הנאשמים היו קטינים.

ראוי לציין כי שיעור ההליכים המשפטיים במעקב יש דין שהסתיימו בקביעת אשמת הנאשם יחד עם הימנעות מהרשעתו בדין גבוה בהרבה משיעור התיקים המסתיימים בתוצאה זו בבתי משפט השלום ובבתי המשפט המחוזיים בישראל. נתונים שפרסמה פרקליטות המדינה מלמדים שמתוך סך התיקים הפליליים בטיפול הפרקליטות שההליך המשפטי בהם הסתיים ב-2019, רק 5% הסתיימו בקביעת אשמה ללא הרשעה.[13]

סיום ההליך המשפטי בקביעת אשמת הנאשם מבלי להרשיע אותו נועד לסייע בשיקום נאשמים שעברו עבירות קלות יחסית וללא עבר פלילי, שעצם הרשעתם בדין עשויה לפגוע בשמם הטוב או בעיסוקם.[14] השיעור הגבוה של תיקים שהסתיימו בקביעת אשמה ללא הרשעה מתוך מדגם התיקים של יש דין, שעוסק כולו בעבירות אידיאולוגיות שביצעו אזרחים ישראלים כלפי פלסטינים בגדה המערבית, שולח מסר לפיו מערכת אכיפת החוק אינה רואה בחומרה עבירות מסוג זה ותורם לתחושת החסינות של העבריינים.

- **16 הליכים הסתיימו בביטול או במחיקה של כתב האישום**, לאחר שכבר הוגש לבית המשפט על ידי רשויות התביעה (**16.5%** מההליכים המשפטיים שהסתיימו).
- **6 הליכים הסתיימו בזיכוי מלא** של הנאשם או הנאשמים (6.2% מההליכים המשפטיים שהסתיימו). מנתונים שפרסמה פרקליטות המדינה, עולה שב-3% מההליכים המשפטיים בטיפול הפרקליטות שהסתיימו ב-2019, תוצאת ההליך הייתה זיכוי הנאשם.[15]
- **6 הליכים הסתיימו בתוצאות אחרות**: 3 הליכים הותלו, הליך אחד הסתיים בהרשעה מלאה בכתב אישום מתוקן רק לנאשם אחד, בהליך אחד ההרשעה בוטלה ובהליך נוסף נקבעו הרשעה חלקית ושתי הרשעות מלאות בכתב אישום מתוקן.

לסיכום, נכון ליולי 2021, רק ב-116 תיקים (8%) מתוך 1,395 תיקי חקירה אשר במעקב יש דין שעניינם עבירות של אזרחים ישראלים כלפי פלסטינים בגדה המערבית, הובילה חקירת המשטרה להגשת כתב אישום נגד חשודים.

11 הליכים משפטיים טרם הסתיימו וב-8 תיקים שהסתיימו לא התקבל מידע בנוגע לתוצאות ההליך המשפטי. מתוך 97 ההליכים שהסתיימו ותוצאתם ידועה, ב-16% מהתיקים כתב האישום נגמר למעשה בלא כלום, לאחר שנמחק או בוטל (16 תיקים). ב-18% מההליכים (17 תיקים) בית המשפט קבע את אשמתם של החשודים, אך החליט שלא להרשיע אותם במעשה. מכאן, שרק **כמחצית (53.6%, 52 תיקים) <u>מכתבי האישום</u> שהוגשו בעקבות תלונה של פלסטיני שנפגע מעבירה שביצע אזרח ישראלי בגדה המערבית הובילו להרשעה (מלאה או חלקית) של האשמים במעשה העבירה**.

בסך הכל, מאז שנת 2005 כ-3% בלבד <u>מתיקי החקירה</u> שנפתחו בגין עבירות אידיאולוגיות של ישראלים נגד פלסטינים בגדה המערבית הובילו להרשעה (52 מתוך 1,395 תיקי החקירה שבמעקב יש דין שהטיפול בהם הסתיים).

13 **סיכום שנה 2019: פרקליטות המדינה** (נובמבר 2020), עמ' 30.

14 אורן גזל-אייל, ענבל גלון וקרן וינשל-מרגל, "שיעורי הרשעה וזיכוי בהליכים פליליים", **מחלקת המחקר של הרשות השופטת והמחלקה לחקר פשיעה, משפט וחברה באוניברסיטת חיפה** (מאי 2012), עמ' 11, 16. יצוין שמחקרם של גזל-אייל, גלון ווינשל-מרגל אינו כולל תיקי קטינים. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינה מפרסמת נתונים עדכניים בנוגע לשיעור הכללי של הליכים פליליים שהסתיימו בקביעת אשמה ללא הרשעה.

15 **סיכום שנה 2019: פרקליטות המדינה** (נובמבר 2020), עמ' 30.

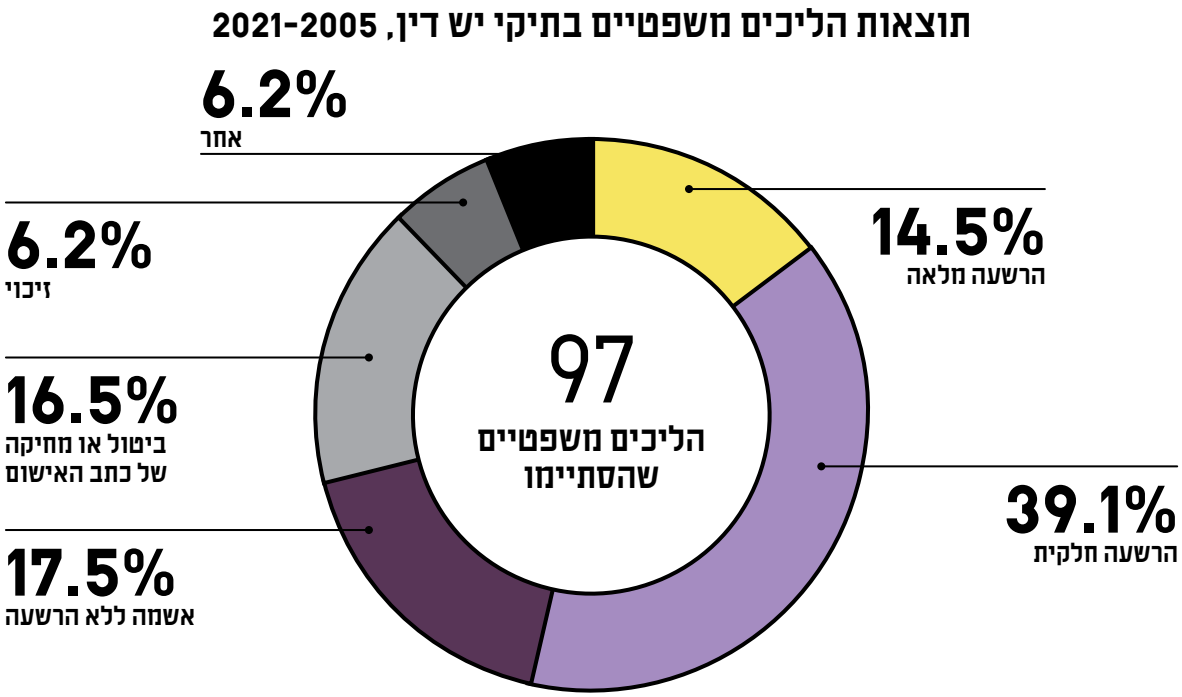

6 | אכיפת החוק בגדה המערבית: השוואה בין נתוני המשטרה לנתוני יש דין

בין השנים 2018-2020 יש דין עקב אחר 208 תיקי חקירה שנפתחו במחוז ש"י בעניין עבירות אידיאולוגיות שבוצעו על ידי אזרחים ישראלים כלפי פלסטינים בגדה המערבית. מתוך תיקים אלה, 37 תיקים עדיין נמצאים בחקירה. מתוך 162 תיקים שהחקירה בהם הסתיימה מסיבה ידועה,[16] המשטרה סגרה 151 תיקים ללא הגשת כתב אישום. יתר על כן, 139 תיקים (86%) נסגרו בעילות המעידות על כשלון המשטרה.[17] **בשנים אלו הוגשו רק 11 כתבי אישום, המהווים כ-7% מסך כל תיקי החקירה** שנפתחו בתקופה זו ושהטיפול בהם הסתיים בתוצאה ידועה.

אולם המידע שיש דין אוסף ומנתח אינו כולל את כל האירועים בגדה המערבית. לשם קבלת תמונה מקיפה יותר, יש דין פונה למשטרת ישראל מדי שנה על מנת לקבל נתונים אודות אכיפת החוק בגדה המערבית מידי הגוף האמון על משימה זו. פניות אלה מתבצעות בהתאם לחוק חופש המידע (התשנ"ח-1998). תשובותיה של משטרת ישראל עשויות להשלים את התמונה המתקבלת מניתוח הנתונים שאסף יש דין לאורך השנים.

מהנתונים שמשטרת ישראל מסרה ליש דין עולה כי בין השנים 2018-2020 במחוז ש"י נפתחו 732 תיקי חקירה שעניינם "הפס"ד [הפרת סדר] ישראלי ופשיעה לאומנית יהודית".[18] בכמחצית מהם (369 תיקי חקירה) נפגעי העבירה היו פלסטינים ובמחצית מהם (363 תיקי חקירה) נפגעי העבירה היו לא פלסטינים. התיקים בהם נפגעי העבירה אינם פלסטינים מתייחסים בעיקר לעבירות נגד אנשי כוחות הביטחון, ומיעוטם כולל הפרת צווים מינהליים ופגיעה באזרחים ישראלים וזרים (אקטיביסטים).

כאשר נפגע העבירה היה פלסטיני הוגשו 11 כתבי אישום (3% מסך התיקים), אולם כאשר נפגע העבירה היה לא פלסטיני הוגשו 70 כתבי אישום (19%). כלומר, **הסיכוי שרשויות החוק הישראליות יגישו כתב אישום נגד ישראלי שפגע בגדה המערבית בלא-פלסטיני (אנשי כוחות הביטחון ואחרים) גבוה פי שישה מהסיכוי שיגישו כתב אישום נגד ישראלי שפגע בפלסטיני.**

16 למרות מאמצי הארגון, עילות הסגירה של 9 תיקים נוספים לא נמסרו ליש דין.
17 114 תיקי חקירה נסגרו בעילת "עבריין לא נודע" ו-25 תיקים נסגרו בעילת "חוסר ראיות מספיקות".
18 מאת קצין מדור תלונות ציבור ארצי אל יש דין, מענה לבקשת חופש מידע, 6.5.2021.

מעבר לכך, מדובר בשיעור כתבי אישום נמוך ביותר בתיקים שבהם נפגע העבירה הוא פלסטיני, דווקא בתקופה שבה מערכת הביטחון מדווחת על עליה משמעותית בהיקף העבירות של ישראלים כלפי פלסטינים בגדה המערבית.[19]

הנתונים מלמדים על יחס מפלה בעבודת רשויות החוק בשטחים הכבושים. פשע של ישראלי כלפי מי שאינו פלסטיני, כלומר נגד אנשי כוחות הביטחון ואחרים, מוביל לחקירה משמעותית של המשטרה ולהגשה של כתבי אישום; ואילו בנוגע לאלימות המופנית כלפי פלסטינים, מערכת אכיפת החוק פועלת לכל הפחות באופן רשלני ואינה מעמידה לדין את העבריינים.

היעדר האכיפה וההרתעה נגד עבריינות אידיאולוגית המבוצעת על ידי ישראלים נגד פלסטינים, מאפשר את ביצועם של פשעים נוספים כלפי אוכלוסייה נטולת הגנה. מדיניות האכיפה של ישראל נגד אלימות מתנחלים מעקרת כל אפשרות הרתעה של העבריינים ומעידה שישראל שותפה לאלימות נגד הפלסטינים ואחראית לה.

שיעור כתבי אישום שהוגשו נגד ישראלים בתיקי חקירה שבהם נפגע העבירה הוא פלסטיני, לעומת תיקים בהם הנפגע אינו פלסטיני

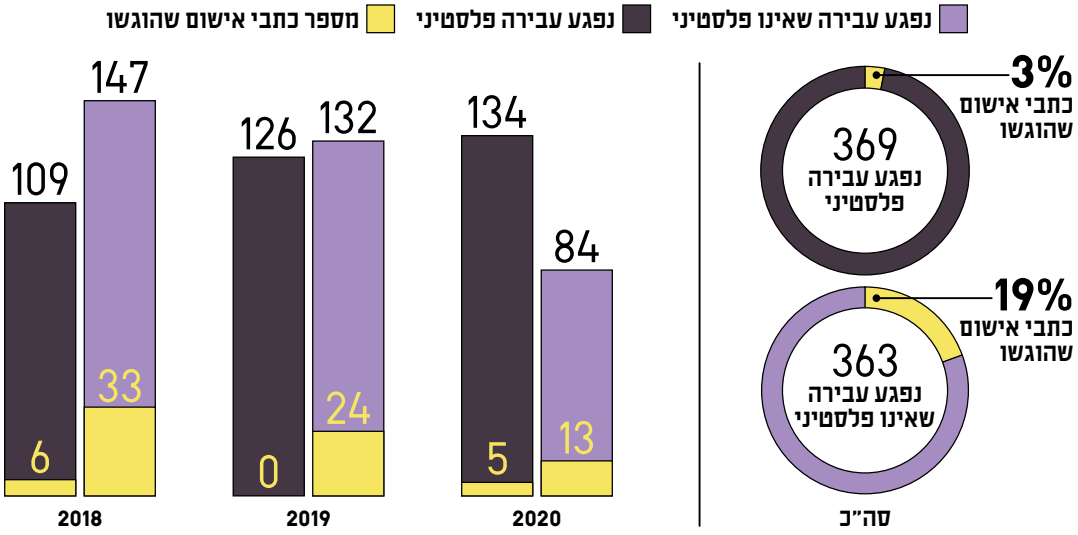

הצהרה על פי חוק: יש דין הוא ארגון שעיקר מימונו הוא מישויות מדיניות זרות. רשימת התורמים לנו מפורטת באתר רשם העמותות ובאתר האינטרנט שלנו. יש דין גאה להיות ממומן על ידי מדינות שסבורות כמונו, שהכיבוש הוא לא עניין פנים-ישראלי.

19 יניב קובוביץ, "עלייה משמעותית בהיקף הפשיעה של יהודים נגד פלסטינים בגדה", **הארץ**, 3.10.2021.